

Andela Frančič, Međimurska prezimena (Zagreb 2002)

Janez Keber

IZVLEČEK: V prispevku je predstavljena knjiga hrvaške imenoslovke Anđele Frančič Međimurska prezimena, ki je nastala na osnovi njene doktorske disertacije. Knjiga je sestavljena iz dveh delov. Med poglavji prvega dela je treba izpostaviti poglavje Analiza međimurskih prezimena, medtem ko drugi obsežnejši del tvori Rječnik međimurskih prezimena. Knjiga vsebuje tudi vire in obsežno literaturo o priimkih, v kateri so navedeni tudi v besedilu citirani slovenski raziskovalci.

Andela Frančič, Međimurska prezimena (Surnames in Međimurje (Zagreb 2002)

ABSTRACT: The article presents a book on Međimurje surnames which is based on A. Frančič's doctoral thesis. The book consists of two parts. In the first part the Chapter 4: Analysis of Međimurje surnames deserves special attention. The second part bears the title Dictionary of Međimurje surnames. The book includes an exhaustive list of sources and relevant literature on surnames—quoted here are also Slovenian researchers working in this particular field.

Med bolj redkimi imenoslovnimi knjigami pri nas, a tudi na Hrvaškem, se posebno razveselimo vsake knjige, katere tematika so priimki. Med temi je delo Anđele Frančič *Međimurska prezimena*, ki je po avtoričinih besedah nastalo kot nova verzija njene doktorske disertacije, obranjene leta 1999 na Filozofski fakulteti v Zagrebu. Njeno delo je zanimivo tudi za slovenske imenoslovce, saj so v njem obravnavani priimki s področja, ki meji na Slovenijo v njenem vzhodnem delu.¹ Prav tako je treba poudariti, da je avtorica precej upoštevala izsledke slovenskih imenoslovcev, kar je razvidno iz besedila in opomb ter iz seznama virov in literature.

Knjiga obsega 559 strani in je razdeljena na dva dela. Prvi del, ki obsega 170 strani, je ob kratkem predgovoru sestavljen iz naslednjih poglavij:

1. PRIIMEK – MESTO V IMENSKEM SISTEMU, NASTANEK, TERMIN, ZAKONSKE ODREDBE

¹ Z delom Anđele Frančič bi glede na zemljepisno zajetost lahko primerjali slovensko Korenine, *Priimki na Murskem polju* avtorja Juša Makovca (Murska Sobota 1987).

2. MEDMURSKA ZGODOVINA IN ZGODOVINA POIMENOVANJA V MEĐIMURJU
3. KLASIFIKACIJA PRIIMKOV
4. ANALIZA MEDMURSKIH PRIIMKOV
5. DVOJNI PRIIMKI, KATERIH SESTAVINE SO MEDMURSKI PRIIMKI
6. KOLIKO SO STARI MEDMURSKI PRIIMKI?
7. POGOSTNOST PRIIMKOV V MEĐIMURJU (po stanju 8. julija 1997)
8. MEDMURSKI PRIIMKI PO ŠTEVILU ZLOGOV
9. DELEŽ MEDMURSKIH PRIIMKOV V SODOBNEM PRIIMKOVNEM FONDU MEĐIMURJA
10. PODROČJE RAZPROSTRANJENOSTI MEDMURSKIH PRIIMKOV
11. STRNJEN PRIKAZ ZNAČILNOSTI MEDMURSKIH PRIIMKOV
12. MEDMURSKI PRIIMKI V PRIMERJAVI S PRIIMKI OSTALIH HRVATSKIH POKRAJIN
13. ZAKLJUČEK
14. SUMMARY
15. SEZNAM VIROV IN LITERATURE
16. PRILOGE

Drugi del knjige (str. 171–559) zavzema **RJEČNIK MEĐIMURSKIH PREZIMENA**. V njem so zapisi međimurskih priimkov od najstarejšega zapisa do leta 1997. Predstavo o priimkovnem fondu² in o pogostnosti međimurskih priimkov poleg slovarja dopolnjujejo v prvem delu podpoglavji **16.1 KAZALO MEDMURSKIH PRIIMKOV** in **16.2 POPIS DVOJNIH PRIIMKOV** (od katerih je vsaj ena sestavina međimurski priimek) (str. 154–168) in poglavje 7. **POGOSTNOST PRIIMKOV V MEĐIMURJU (po stanju 8. julija 1997)**, v katerem je tabela 100 najbolj pogostih međimurskih priimkov s frekvencami od **4595 (1. Novak)** do **200 (100. Hunjadi)**.

V nadaljevanju se bom najprej bolj ali manj izčrpno dotaknil posameznih poglavij prvega dela.

Ad 1. Avtorica določi mesto priimkov v imenskem sistemu in poimenuje vedo, ki preučuje imena in priimke: *antroponomastika*. Priimki se pojavijo kot zahteva razvite družbe. Ker so stopnje razvoja v posameznih deželah različne, je različen tudi čas njihove pojavitve. Priimki, kot tudi vsa druga imena, so leksični podsistem, ki se delno ujema z občnoimensko leksiko, a se tudi razlikuje od nje ter je v mnogočem specifičen. Prav specifičnost in kompleksnost priimkovnih oznak, katerih nastanek sega daleč v pretekli čas s pogosto pičlimi pisnimi viri, terja od raziskovalcev previdnost pri razlaganju.

Avtorica v nadaljevanju spregovori tudi o začetkih poimenovanja, ko so se Slovani poimenovali samo z osebnim imenom, kar poimenuje *enoimenska*,

² Današnji priimkovni fond Međimurja šteje okrog 6000 priimkovnih enot. Od tega je međimurskih samo 23%, a je z njimi poimenovano 81 % vseh prebivalcev te pokrajine. To pomeni, da ima večina na novo prinesenih priimkov majhno število nosilcev.

osebnoimenska formula. Ta naj bi bila pri Slovanih na splošno v veljavi do konca 10. stoletja, pri Poljakih npr. do konca 12. stoletja. Hrvaške raziskave so pokazale, da je bila v Zagrebu v 14. stol. še večinoma v veljavi enoimenska formula, v Zadru in okolici pa je bilo dvočlensko poimenovanje dvakrat večje od enoimenskega. To *dvoimensko poimenovanje* oziroma *formulo* je ob imenu najprej tvoril *vzdevek*, ki ni bil deden. Ko se to je drugo poimenovanje ustalilo in se začelo dedovati, lahko govorimo o *dvoimenski*, (*osebno*)*imensko-priimkovni formuli*. Proces tvorbe priimkov ni bil enkratno dejanje, ampak dolgotrajen, neenakomeren, ki mu je včasih zaradi maloštevilnih virov težko slediti. Začetki nastanka priimkov segajo v fevdalizem, njihova pojavitev pa je odvisna tudi od družbeno-ekonomske razvitosti. Razvojna pot evropskih priimkov se začne v razvitih mestih severne Italije v 8–9. stol., v južni Nemčiji (Bavarski) v 12. stol., v Sloveniji in Poljski v 13. stol., na Madžarskem in Češkem v 14. stol., na Danskem v 15. stol., na Švedskem v 16. stoletju. Na Hrvaškem se proces nastajanja priimkov začenja v 12. stol. in se formalno konča v 18. stol. z jožefinskim patentom 1780, s katerim je bila uzakonjena (*osebno*)*imensko-priimkovna formula*. Priimki so bili najprej privilegij pripadnikov višjih slojev, ki jim zagotavljajo dedno pravo, prenos pridobljenega imetja, položaja na potomce. Priimke so kasneje dobili srednji in nižji sloji ter prej v mestih kot na podeželju. V vaškem okolju imajo priimki še danes manjši obseg identifikacije kot družinski vzdevki in hišna imena. Na ustaljevanje priimkov krščanskega prebivalstva evropskih držav je vplivala odločitev na Tridentnem koncilu (1545–1563) o obveznem vodenju matičnih knjig.

V podpoglavju 1.2 avtorica govori o priimku v primerjavi z imenom in vzdevkom, ki imajo funkcijo identifikacije in diferenciacije posameznika v družbi, medtem ko za večino osebnih vzdevkov velja tudi latinski rek *nomen est omen*. V preteklosti so bili vzdevki eden od virov priimkov, a danes je lahko tudi obratno. Pomembna je tudi ugotovitev, da meje med osebnoimenskimi kategorijami niso vedno trdne. Tako lahko enakobesedno osebno ime, npr. **Stanko** spada k imenom, priimkom in vzdevkom.

V podpoglavju 1.3 je govor o priimku in zakonu, tj. *Zakonu o osebnem imenu*, ki je bil sprejet na zasedanju Sabora Republike Hrvaške 14. oktobra 1992. Po njem uradna imenska formula, ki jo tvorita ime in priimek, lahko vsebuje največ štiri besede, torej po dve ime in priimek (npr. **Ivan Stjepan Horvat Novak**).

Za nastanek obravnavane knjige je pomembno omeniti tudi podpoglavje 1.5, ki govori o razlogih in cilju preučevanja međimurskih priimkov. O fondu teh je bilo doslej malo napisano. Avtorica je v raziskavi upoštevala 20 različnih virov iz več časovnih obdobij. Izbrani so bili priimki, ki so ustrezali dvema pogojema: 1. da sega prvi zapis najmanj 150 let v preteklost in 2. da so tudi danes sestavni del međimurskega priimkovnega fonda. Ti priimki so poimenovani kot *međimurski priimki*, vsi ostali kot *priimki Međimurja* ali *priimki v Međimurju*. V nadaljevanju je na kratko skicirana vsebina prvega in drugega dela knjige. Drugi del – **Rječnik međimurskih prezimena** vsebuje podatke o današnji uradni obliki priimka, o oblikah zapisov priimka v različnih dokumentih skozi zgodovino, o času in kraju izpričanosti ter kratko opombo o (verjetni) motivaciji priimkovne podstave.

Poglavje 1. se končuje s podpoglavjem 1.6, v katerih so opisani viri z navedbami pojavitev priimkov.

Ad 2. V tem poglavju nas avtorica v luči s medmurske zgodovine seznanja z zgodovino poimenovanja v Međimurju. To nakazujejo tudi naslovi podpoglavij: **2.1 Na kratko o međmurski zgodovini** (str. 23–27), **2.2 Razvoj imenske formule, priimkovni začetki in ustaljevanje priimkov v Međimurju** (str. 28–37), **2.3 Zapisi priimkov skozi zgodovino** (str. 38–43), **2.4 Međmurska kajkavščina in međmurski priimki** (str. 43–47), **Enojezični leksemi v međmurskih priimkih** (str. 48–51).

Ad 3. V tem poglavju je govor o klasifikaciji priimkov glede na njihov izvor, etimologijo, motiv nastanka. Glede na to se priimkovni fond po pomenskem ali strukturnem kriteriju deli na več skupin, katerih število variira od 2 do 20. Kot je razvidno iz 4. poglavja (natančneje 4.1), se je avtorica odločila za klasifikacijo v 4 skupine:

- 1) priimki motivirani z osebnimi imeni
- 2) priimki motivirani z vzdevki
- 3) priimki motivirani s poklicnimi poimenovanji
- 4) priimki motivirani z etniki in etnonimi.

Ad 4. To poglavje (str. 53–106), ki vsebuje analizo međmurskih priimkov, je za pojasnjevanje izvora teh priimkov najbolj pomembno. Po uvodnem podpoglavju 4.1 **Uvodne opombe** sta osrednji podpoglavji v njem 4.2 **Motivacijsko – tvorbeno analiza međmurskih priimkov** (str. 56–76) in 4.3 **Rezultati in komentar** (str. 77–100). V podpoglavju 4.1, ki vsebuje že omenjeno razdelitev na 4 skupine, je treba omeniti še strukturno razdelitev priimkov. Tako so ti glede na besedotvorno strukturo lahko nastali:

1. *brez (pravega) besedotvornega procesa*
2. *v besedotvornem procesu.*

Po prvem načinu so priimki nastali z onimizacijo občnega imena v priimke oziroma z transonimizacijo ene imenske kategorije v drugo, tj. v našem primeru iz imen, vzdevkov ali krajevnih imen v priimke. Struktura občnega imena in imena pri onimizaciji občnih imen (*kovač* > **Kovač**) oziroma transonimizaciji imena ostaja nespremenjena (ime **Dominik** > priimek **Dominik**, vzdevek **Sraka** > priimek **Sraka**). Tu gre v bistvu za konverzijo posebne vrste. V zvezi z *drugim načinom*, tj. nastankom priimkov po besedotvornem procesu, avtorica poudarja, da se onimizacija ne nanaša samo na neizpeljana občna imena (npr. **Jug**), ampak tudi na izpeljanke in zloženke. Tako sta priimka **Medved** in **Kovač** nastala iz enakobesednih *medved* in *kovač* v onimizaciji, ne pa z zlaganjem ali sufiksacijo, do katere je prišlo na občnoimenski, ne pa na imenoslovni ravni. Zaradi časovne odmaknjenosti, ki se meri v stoletjih, pa je danes včasih težko določiti motiv nastanka. Avtorica navaja tip **Vuk** (ali iz vzdevka ali iz zaščitnega imena) in **Jesen** (ali letni čas ali vrsta drevesa), dalje problem razmejevanja občnoimenske ali imenske tvorbe v priimkih tipa **Puklavec** (je priimek nastal iz vzdevka *puklavec* ali je vzdevku *puklav* dodan

sufiks *-ec*) ali problem definicije in ločevanja priimkovnih sufiksov (ali je npr. sufiks *-ek* v priimku **Blažek** imenski ali priimkovni).

V podpoglavju 4.2 avtorica, kombinirajoč motivacijski in besedotvorni kriterij, razvrsti vse medmurske priimke v dva osnovna obrazca:

I. *Asufiksalni priimki* = motivirajoči leksem ($P = Y$)

II. *Sufiksalni priimki* = podstava (motivirajoči leksem + (priimkovni sufiks ($P = O_y + S$))

Prvi obrazec ($P = Y$) obsega vse tiste priimke, ki so nastali z onimizacijo in transonimizacijo. Odvisno od motivirajočega leksema se ta izhodiščni obrazec deli na štiri obrazce:

- 1.1. Priimek = osebno ime ($P = Y$)
- 1.2. Priimek = vzdevek ($P = N$)
- 1.3. Priimek = poklicno poimenovanje ($P = Z$)
- 1.4. Priimek = etnik / etnonim ($P = E$).

Po teh obrazcih potem v podpoglavjih 1.1 do 1.4 razvršča in v številnih opombah pojasnjuje medmurske asufiksalne priimke (str. 58–68).

Drugi obrazec ($P = O_y + S$) obsega vse priimke, ki so nastali z dodajanjem posebnih priimkovnih sufiksov priimkovni podstavi, ki jo predstavlja osebno ime, vzdevek, poklicno poimenovanje ali etnik oziroma etnonim. V medmurskih priimkih je avtorica ugotovila naslednje sufikse: *-ovič/-evič*, *-ič*, *-ek*, *-ec*, *-ak*, *-ac* in *-ic*. Z zamenjavo oznake S v obrazcu $P = O_y + S$ z naštetimi sufiksi se ta obrazec nadalje deli v sedem obrazcev:

- II.1. $P = O_y + -ovič/-evič$
- II.2. $P = O_y + -ič$
- II.3. $P = O_y + -ec$
- II.4. $P = O_y + -ek$
- II.5. $P = O_y + -ak$
- II.6. $P = O_y + -ac$
- II.7. $P = O_y + -ic$.

Z zamenjavo oznake y se pride do nadaljne razdelitve znotraj navedenih obrazcev (gl. str. 57–58).

Sufiksalni priimki $P = O_y + S$ so glede na sedem navedenih obrazcev podrobneje obdelani s številnimi opombami v nadaljevanju (str. 69–73) v podpoglavjih od II.1. $P = O_y + -ovič/-evič$ do II.7. $P = O_y + -ic$. Tem sta na str. 74–76 dodani še podpoglavji II.8. *ostalo* in **Priimki z nepoznano motivacijo** ter tabela 2 *Tvorbeno-motivacijska struktura medmurskih priimkov*, Slika 1 *Zastopanost posameznih motivacijskih podstav v medmurskih priimkih*, Slika 2 *Zastopanost posameznih priimkovnih sufiksov v medmurskih priimkih*, Slika 3 *Razmerje asufiksálnih ($P=Y$) in sufiksálnih ($P=Y+S$) priimkov*.

V podpoglavju 4.3 avtorica navaja rezultate in komentar raziskanega v predhodnem podpoglavju. Iz njega v nadaljevanju navajam nekatere ugotovitve.

4.3.1. Tvorbeni aspekt

Tako se npr. opaža prevlada asufiksalne tvorbe nad priimki sufiksalne tvorbe (razmerje 802 : 485). Med sufiksálnimi priimki so najpogostejši priimki na *-ič* (274),

redkejši so priimki na *-ović/-ević* (93), še bolj priimki na *-ec* (58) in *-ek* (45). Priimki na *-ak*, *-ac* in *-ic* skupaj tvorijo samo 3 % sufiksalnega priimkovnega fonda.

4.3.2. Motivacijski aspekt

4.3.2.1. Priimki iz osebnih imen

Osebno ime se nahaja v podstavi 444 (=32 %) medmurskih priimkov. Sufikslnih priimkov, ki temeljijo na osebnem imenu, je znatno več kot asufikslnih priimkov (288 : 160). Tudi tu prevladujejo sufikslni priimki na *-ić*.

4.3.2.2. Priimki iz vzdevkov

Na vzdevkih temelji 397 (= 28 %) medmurskih priimkov. Asufikslnih je 286, sufikslnih 111, od tega 70 priimkov s sufiksom *-ić*, 19 s sufiksom *-ović*, 13 s sufiksom *-ek* in 9 s sufiksom *-ec*. Tvorjenk z ostalimi priimkovnimi sufiksi ni v tej motivacijski skupini medmurskih priimkov.

4.3.2.3. Priimki iz poklicnih poimenovanj

Takih priimkov je skupno 227, od tega asufikslnih 153, s sufiksi 74. Slednja so večinoma tvorjena s sufiksom *-ić* (tip **Kovačić**) ter v manjši meri s sufiksom *-ec* (tip **Mlinarec**) in *-ek* (tip **Mesarek**), a samo en priimek na *-ović* (**Popović**).

4.3.2.4. Priimki iz etnikov in etnonimov

V celotnem priimkovnem fondu je 229 priimkov (16 %) motiviranih z etnikom oziroma etnonimom. Večina od teh so sufikslni priimki (203, 89 %), a bolj prepoznavni priimkovni sufiksi *-ić*, *-ović/-ević*, *-ec* in *-ek* so bili uporabljeni pri tvorbi samo 25 (11 %) priimkov te motivacijske skupine. Prevladujejo priimki z etnikom nad priimki z etnonimom v podstavi (razmerje 197 : 32).

4.3.2.4.1. Priimki iz etnikov

Ti priimki odkrivajo mesto prebivanja njihovih prvih nosilcev. V podstavi teh priimkov je v glavnem ime naselja (tip **Kanižaj**) ali pokrajine (tip **Posavec**), od koder se je doselil prednik njihovih današnjih nosilcev. Ko je prispel v novo okolje, je bil priseljenc najlažje identificiran po kraju, pokrajini, kjer je prej živel. Medtem ko s prepoznavanjem imen pokrajin in večjih znanih krajev raziskovalec nima težav, pa je veliko težje prepoznati imena manj znanih zaselkov, zlasti pa osamljenih kmetij in ledinskih imen v priimkovnih podstavah. V teh podstavah so prepoznavna naselja znotraj Međimurja, npr. **Beličanec** (priseljenc iz Belice), **Bukovčak**, **Bukovščak**, **Bukovec** (priseljenc iz Bukovca, Bukovja), **Leskovec** (priseljenc iz Leskovca, po transnimizaciji), drugi hrvaški kraji in pokrajine, npr. **Karlovec** (: Karlovac), **Komorski** (: Komor), **Posavec** (: Posavina), **Požgaj** (: Požega), **Zagorec** (: Zagorje), iz Slovenije, npr. **Bohanec** / **Bohneć**, **Buhanec** (slabšalno za Prekmurca), **Dolencec** (: Dolenjska), **Kočevar** (: Kočevje), **Koroš**, **Korošec** (: Koroško), **Hranjec**, **Kranjec**, **Kranjčić** (: Kranjska, Kranj), **Železnjak** / **Železnjak** (: Železno) itd.

Avtorica posebej opozarja na problem identifikacije priseljenca v primeru, ko obstaja več naselij z istim imenom. Navaja šest naselij z imenom Novo Selo in se sprašuje, s katerim od njih so motivirani priimki **Novosel** in **Novoselec** in ali sploh so ali pa je bil tako poimenovan novi naseljenec v (katerikoli) vasi.

Avtorica v međmurskem priimkovnem fondu posebno izpostavlja tiste priimke, ki imajo podstavo v slovenskih krajevnih imenih. Ti kažejo na bližnje sosedstvo, sožitje in skupno usodo v nekaterih zgodovinskih obdobjih, kar se kaže tudi v podobnostih priimkovnega fonda. Avtorica tu opozarja na v slovenski in

medmurski antroponimiji skupen tip priimkov, tj. na priimke na *-ščak / -ščak / -čak*. Na to slovensko-kajkavsko paralelo je opozoril P. Skok, podrobneje pa obdelal J. Keber. V Međimurju se areal takih priimkov ujema z arealom naselbinskih imen z enakim sufiksom. Tak tip priimkov in naselbinskih imen je značilen za gornje Međimurje.

4.3.2.4.2. Priimki iz etnonimov

Če v skupini priimkov iz etnonimov izvzamemo priimke **Horvat, Horvatić** ter **Tot, Tota, Toth**, se srečamo samo z imeni narodov, s katerimi so Hrvati v Međimurju v toku zgodovine imeli take ali drugačne stike. Gre za priimke **Mađar, Mađarić / Mađarić; Vugrinčić, Vogrin / Vugrin, Vugrinec / Vugrinec; Nemeć, Nemet, Dojčić, Dovečar / Dovečer; Torok, Turek, Turk, Turković; Olah, Vlah, Vlahek, Vlahović, Vlašić** in **Cigan**. Avtorica poudarja, da navedeni priimki, izpričani v Međimurju več kot 150 let, ne pomenijo vedno tudi nacionalno pripadnost njihovega (prvega) nosilca, kar je sicer tudi drugod splošno znano dejstvo.

V nadaljevanju se posebej posveti tudi priimkoma **Horvat** in **Međimurec**. Prvega so že razlagali nekateri drugi imenoslovci (npr. Petar Šimunović). Drugi priimek – **Međimurec** – je že prej (leta 1998) raziskala avtorica sama in tu navaja samo bistvena dejstva. Najstarejši poznani zapis priimka **Međimurec**, ki temelji na horonimu *Međimurje* je iz leta 1550 v podravskega naselju Peteranec. Današnji nosilci priimka **Međimurec** in njegovih variant v Međimurju so verjetno potomci povratnikov iz Podravine (ki so medtem dobili priimek).

Ad 5. V tem poglavju so obravnavani dvojni priimki, katerih sestavine so medmurski priimki. Ti so v Međimurju sestavina skupno 438 dvojnih priimkov, od tega 193 z obema sestavinama, 147 kot prva sestavina in 98 kot druga sestavina. Avtorica se med drugim dotakne tudi problema pisanja dvojnih priimkov. Ti se v Međimurju pišejo z vezajem ali brez njega. Zaradi enakosti nekaterih imen in priimkov pa lahko kljub pravilu, da se najprej piše ime in potem priimek, pride do dvoma, kaj je ime in kaj priimek, npr. **Dražen Vinko Novak**. Pri dvojnih priimkih se razen načina pisanja pojavi tudi problem njihovega sklanjanja, zaradi njihove dolžine pa tudi problem njihovega zapisovanja v uradni rabi.

Ad 6. V tem poglavju je govor o starosti medmurskih priimkov. Najstarejši so izpričani v 16. stoletju, a se mnogi niso obdržali do danes. Po gradivu navaja avtorica naslednje najstarejše priimke: **Antolić, Blagus, Cvetko, Čižmešija, Domjanić, Farkaš, Glavina, Goričanec, Grabant, Haramija, Horvat, Horvatić, Hrupić, Jakšić, Janković, Jelenčić, Kalšan, Kamenar, Katona, Kečkeš, Kirić, Kočiš, Kolarić, Kovač, Kovačić, Kozar, Kozarić, Kramar, Kranjec, Krištofić, Krznarić, Levak, Lovrek, Lukačić, Ljubić, Martan, Mihalković, Nađ, Novoselec, Perko, Podgorelec, Požgaj, Sabo, Sakač, Šafar, Šebeštijan, Takač, Tkalec, Vaš, Vinković, Vlašić, Vrančić, Zadravec, Zagorec, Zidarić**.

Ad 7. V tem poglavju je prikazana pogostnost priimkov v Međimurju po stanju 8. julija 1997. Avtorica navaja tabelo 100 najbolj pogostih medmurskih priimkov s frekvencami. Ti zajamejo 43.882 nosilcev. Za ponazoritev navajam prvih

15 priimkov s frekvenco v oklepaju: 1. **Novak** (4595), 2. **Horvat** (4055), 3. **Kovačić** (1050), 4. **Zadavec** (985), 5. **Mesarić** (881), 6. **Kovač** (833), 7. **Oršuš** (785), 8. **Oršoš** (772), 9. **Škvorc** (756), 10. **Pintarić** (721), 11. **Posavec** (709), 12. **Varga** (701), 13. **Kolarić** (580), 14. **Bogdan** (574), 15. **Vidović** (556). V tem spisku so tudi priimki, ki so znani v Sloveniji. Prva dva sta prav tako najbolj pogosta v Sloveniji. V nadaljevanju med drugim izvemo, da ima 40 međimurskih priimkov samo po enega nosilca. Ta pojav je še veliko bolj značilen za priimkovni fond v Sloveniji, v katerem je več kot 40 % priimkov s po enim nosilcem (tj. okrog 31.000 leta 1997).

V podpoglavju 7.1. je avtorica opisala najpogostejši međimurski priimek **Novak**, ki je najpogostejši še v Sloveniji, Poljski, na Češkem.

Ad 15. V tem poglavju je izčrpen popis virov in literature, uporabljenih v predstavljeni knjigi (str. 134–153). V njem so tudi slovenski raziskovalci imen in priimkov.

Ad 16. To poglavje vsebuje priloge **16.1. KAZALO MEDMURSKIH PRIIMKOV** (154–164), **16.2. POPIS DVOJNIH PRIIMKOV** (str. 165–168) in **16.3. KAZALO TABEL IN SLIKOVNIH PRILOG** (str. 169–170).

O drugem delu obravnavane knjige, ki jo tvori **RJEČNIK MEĐIMURSKIH PREZIMENA**, je bilo nekaj rečeno že na začetku in tudi pri nekaterih poglavjih prvega dela. Uporabniku slovarja so na začetni strani namenjene **UVODNE OPOMBE**, v katerih je opisana zgradba slovarskega članka, in sicer na priimku **BERLJAK * BRLJAK**, za posamezne možne razlage motivacije pa so upoštevani še priimki *Benko, Sabo, Zajec, Dervenkar, Zagorec*. Iz slovarskega članka lahko uporabnik izve:

- današnja oblika priimka z možnimi spremembami pisanja v novejšem času,
- izpričanosti priimka, razporejeno kronološko (pisano z originalno pisavo z velikimi tiskanimi črkami),
- imena naselij (po abecedi), v katerih se določen priimek pojavlja; – razen imena naselja se v nekaterih virih (gornje Međimurje) pojavljajo imena vzpetin, na katerih so bila posestva. Ta so v virih 18. stol. označena z lat. *mons* ‘gora, hrib, breg’, prav tako s sestavinama *major* ‘večji’, *minor* ‘manjši’;
- kratko razlago priimkovne tvorbe in motivacije: – *Benko* [Ben(o)- (< Benedikt < lat. *Benedictus*) + -ko]; – *Sabo* [< madž. *szabo* ‘krojač’]; – *Zajec* [‘zec’]; – *Dervenkar* [‘kdor izdeluje drvenke, lesene posode, ki so služile kot mera za žito’]; – *Zagorec* [< Zagorje; zagorje, (ki je) za goro]; – če je priimek nastal po sufiksaciji, se priimkovni sufiks navaja izven oglatega oklepaja, pred oznako **M**; – za oznako **M** (= motivacija) se navaja eno od štirih motivacijskih izhodišč: osebno ime, vzdevek, poklic, etnik / etnonim; – pri nekaterih priimkih sta dve ali več razlag; – priimki z neprozorno motivacijo so brez opombe.

S tem končujem svoje bežno listanje (upam, da bo kdaj čas tudi za natančnejše branje zlasti slovarskega dela) skozi zajetno ter podatkovno in vsebinsko bogato

knjigo. Ta bralcu ponuja nazorno predstavo o nastajanju priimkov nasploh in zlasti v Međimurju. Za raziskovalca je zelo uporaben tudi slovarski del in samo želeli bi si, da bi kdaj v takem ali podobnem slovarju lahko dobili vse hrvaške ali slovenske priimke. Delo Anđele Frančić *Međimurska prezimena* je brez dvoma vabljiva vzpodbuda za ustvarjalce česa takega.